

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

**IŠVADA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 12, 17, 20,
22, 28 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU –
PROJEKTAS)**

(TAP NR. 21-1233(2); TAIS NR. 21-27393(3))

Nr.
Vilnius

Įvertinę patikslinto pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. rugsėjo 28 d. išvadoje Nr. NV-2336 pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei apjungto su Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 22 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (TAIS Nr. 21-24251) Projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekte pateikiami apjungti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) pakeitimo projektai (TAIS Nr. 21-24535 (2) ir TAIS Nr. 21-24251(2)), tačiau įvertinus derinimo procesą, matyti, kad Projekte siūlomi keičiamo Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies pakeitimas ir 20 straipsnio 4 dalies pripažinimas netekusia galios nebuvo pateikti derinti suinteresuotoms institucijoms. Todėl, nesant išsamaus siūlomo teisinio reguliavimo įvertinimo, lieka neaiškus galimas poveikis bei galimi taikymo aspektai, pvz., kokiomis priemonėmis būtų užtikrintas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklos ir šilumos tiekėjo veiklos atskyrimas. Šiame kontekste tikslinga būtų įsivertinti, ar neturėtų būti sistemiškai peržiūrimos (prireikus, tikslinamos) kitos Įstatymo nuostatos įvertinant šią aplinkybę, kad šilumos tiekėjas nedraudžiama būti ir pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtoju (eksploatuotoju), pvz. Įstatymo 20 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad *„pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas su šilumos tiekėju sudaro šilumos pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartį <...>“* ir kt.

2. Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnyje siūloma nustatyti, kad *„pastato šilumos vartotojai turi teisę nutraukti arba pakeisti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartį ir atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens įrenginius nuo centralizuoto šilumos tiekimo sistemos“*. Siūloma nuostata įvertintina šiais aspektais:

2.1. Įstatyme nėra apibrėžta, kas yra laikoma *„pastato šilumos vartotojas“*, neaišku, kuo skiriasi nuo formuluotės *„šilumos vartotojas“*, kuri, be kita ko, vartojama to paties Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnio 4 ir 5 dalyse, todėl siekiant teisės akto aiškumo ir nuoseklumo,

siūlome atskleisti šios formuluotės turinį arba ją tikslinti (suvienodinti). Šiame kontekste taip pat įvertintinas santykis su Įstatymo 29 straipsnio 1-3 dalių nuostatomis, tai yra, ar šilumos vartotojas, kuris, vadovaujantis Įstatymo 29 straipsnio 3 dalimi pakeitė ne viso pastato šildymo ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdą ir nutraukė tik to pastato buto ir kitų patalpų, kurių šildymo būdas pakeistas, šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo pirkimo-pardavimo sutartį, privalo dalyvauti ir sumokėti reikalingas sumas viso pastato atjungimo nuo centralizuotos šilumos tiekimo sistemos atveju pagal Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatas.

2.2. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir pagrįstumo, siūlytume įvertinti, ar galimi tokie atvejai (pažodžiui perkėlus Direktyvos (ES) 2018/2001 formuluotes), kai viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens įrenginiai atjungti nuo centralizuotos šilumos tiekimo sistemos, bet šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartis yra ne nutraukta, bet *pakeista*, kaip nurodoma Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnio 4 ir 5 dalyse.

2.3. Perkeliant direktyvos nuostatas į nacionalinę teisę, būtina vartojamas sąvokas, formuluotes suderinti su jau vartojamomis arba, jei reikalinga, apibrėžti naujas sąvokas. Šiame kontekste nėra aišku, ar Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnio 4 dalyje vartojamos formuluotės „*energinio naudingumo sertifikatas*“ ir „*energinis naudingumas*“ (taip pat ir Projektu keičiamo Įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje) atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatyme apibrėžtas formuluotes „*pastato energinio naudingumo sertifikatas*“ ir „*pastato energinis naudingumas*“, ar yra vartojamos kita prasme. Nesant aiškumo dėl vartojamų formuluočių ir jų turinio, lieka neaišku, ar energinio naudingumo sertifikatu bus galima pagrįsti numatomą šildymo ir (ar) karšto vandens ruošimo sistemos energinį naudingumą; taip pat, vertinant santykį su šilumos specialiuoju planu ir siekiant teisės akto nuostatų suderinamumo, lieka neaišku, kokia apimtimi numatytas apsirūpinimo šiluma ir (ar) karštu vandeniu būdas negali prieštarauti šilumos ūkio specialiajam planui, ir kodėl tokia sąlyga nebūtų taikoma Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnyje nustatytais kitais atvejais.

2.4. Sistemiškai vertinant Projektu keičiamo Įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje apibrėžtos sąvokos „*efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema*“ turinį ir Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnio 4 dalyje vartojamą formulotę „*efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos kriterijai*“ siūlytina nuosekliai vartoti jau apibrėžtą formulotę arba aiškiai nurodyti, kokie (kur nustatyti) kriterijai turimi omenyje.

2.5. Vietoj vartojamos formuluotės „*bent 20 procentų*“ siūlytume vartoti teisiškai labiau apibrėžtą formulotę „*ne mažiau kaip 20 procentų*“.

2.6. Projektu keičiamo Įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje vartojama pažodžiui iš Direktyvos (ES) 2018/2001 perkelta formulotė „*vartotojų vardu veikiančios bendrosios įmonės*“,

tačiau nėra aišku, kokie subjektai galėtų patekti į šią sąvoką, nes nepateikiama nei sąvokos apibrėžtis, nei nuoroda į teisės aktus, kuriuose tokia sąvoka būtų apibrėžta.

3. Projektu keičiamo Įstatymo 2 straipsnio 16 dalį pripažinus netekusia galios, po jos einančių šio straipsnio dalių pernumeruoti nereikia (žr., Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 82 punktą).

4. Projektu keičiamo Įstatymo 12 straipsnio 5 dalyje du kartus vartojama formuluotė „*nurodyti*“ įvertintina kalbos stiliaus aspektu, ar tai nėra perteklinė formuluotė.

5. Projektu keičiamo Įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje siūlome vartoti įsivistą trumpinį (žr. Įstatymo 12 straipsnio 3 dalį) apibūdinant sąskaitą už šilumą ir mokėjimo už šilumą pranešimą.

6. Projekto 8 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžių „*išskyrus šio įstatymo 2 straipsnį*“ įrašytini žodžiai „*išskyrus šio straipsnio 2 dalį*“.

7. Vadovaujantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72, nuostatomis (žr. šio aprašo 10 punktą), Projektu įgyvendinama Direktyva (ES) 2018/2001 turėtų būti nurodyta Projektu keičiamame Įstatyme.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė